

26.07.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**26 Temmuz 2021
Pazartesi**

26.07.2021

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

26 Temmuz 2021 Pazartesi

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

— Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Hayat Boyu Öğrenme Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

— İzmir Ekonomi Üniversitesi Çocuk Üniversitesi Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

— Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi Lisans Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

Bayramda 3 milyon 700 bin kurbanlık satıldı

TÜDKİYEB Başkanı Çelik, kurbanlık sayısının geçen yıla göre düşük kaldığını tahmin ettiklerini belirterek, "Kurban Bayramı'nda 2 milyon 750 bin küçükbaş, 950 bin büyükbaş olmak üzere toplam 3 milyon 700 bin baş civarında kurbanlık satıldı." dedi.

Türkiye Damızlık Koyun Yetiştiricileri Birliği (TÜDKİYEB) Başkanı Nihat Çelik, AA muhabirine, vatandaşların gerek yurt içi gerekse yurt dışında vekaletle kurban kesimini tercih etmeleri nedeniyle, kurban pazarlarına ilginin azaldığını, özellikle İstanbul ve Ankara gibi büyük şehirlerde, beklenen yüksek satışların olmadığını söyledi.

Kurbanlıkların küçük şehirlerde nüfusa oranla daha fazla satıldığına dikkati çeken Çelik, kendi şehirlerinde ya da yakın yerlerde kurbanlıklarını satan yetiştiricilerin iyi para kazandığını anlattı.

"Yetiştiriciler maliyetlerine yakın satış yaptı"

Bu yıl belediyelerin işgaliye ücretleri ve diğer masrafların yüksek olmasının yetiştiricileri olumsuz etkilediğini belirten Çelik, yetiştiricilerin maliyetlerine yakın satış yapmak zorunda kaldığını söyledi.

Çelik, büyük şehirlerde belediyelerin yeterli hizmeti verememesinin de satıcılar için sıkıntıya neden olduğunu kaydetti.

26.07.2021

Bu yıl Kurban Bayramı tatilinin 9 gün olması ve Kovid-19 salgınından dolayı kurbanlıkların bir kısmının yetiştiricilerin ellerinde kaldığını anlatan Çelik, şöyle konuştu:

"Kurban pazarlarında yaptığımız gözlemlere göre, satılan hayvan sayısının geçen yıla göre düşük kaldığını tahmin ediyoruz. Bu yıl Kurban Bayramı'nda 2 milyon 750 bin küçükbaş, 950 bin büyükbaş olmak üzere toplam 3 milyon 760 bin baş civarında kurbanlık hayvan satıldı."

Marketlerde kurbanlık satışı yapılmasının da pazarlardaki yetiştiricileri sıkıntıya soktuğunun altını çizen Çelik, bu uygulamanın tekrar değerlendirilmesi gerektiğini kaydetti.

Çelik, bu yıl yetiştiricilerin, kurbanlıklarının yaklaşık yüzde 25'ini satamadığına dikkati çekerek, şunları kaydetti:

"Et ve Süt Kurumu küçükbaş hayvanlarda birinci kalite toklu kurbanlıkların et kilogramını 42 liradan, ikinci kalite koyunların et kilogramını 38 liradan satın alacağını açıkladı. Bu fiyatı, girdi maliyetleri yüksek olan yetiştiricilerimiz düşük bulmuştur. ESK'nin elde kalan kurbanlıkları alım fiyatlarından memnun kalmayan yetiştiricilerimiz hayvanlarını memleketlerine götürmek durumunda kaldı. Yetiştiricilerimiz telaşa kapılmasın. Elleri kalan hayvanlarını kurban fiyatlarından daha yüksek fiyata satacaklardır."

2 iklim olayı buğday fiyatlarını yükseltti

Kuzey Amerika'dan Avrupa'ya olumsuz hava koşulları buğday fiyatlarının Aralık 2012'den beri en yüksek seviyeye çıkmasında etkili oldu.

Avrupa'nın bazı bölgelerindeki aşırı yağışlar ve Kuzey Amerika'daki kavurucu sıcaklar tarım alanlarına zarar verdi. Bazı kilit önemdeki bölgelerde daha koşulların kötüleşebileceği ifade ediliyor.

ABD Tarım Bakanlığı cuma günü Çin'e 134 bin ton yumuşak kırmızı buğday ihracatı yapıldığını açıkladı.

Öte yandan SovEcon'un da aralarında bulunduğu analistler en büyük ihracatçı Rusya'nın rekor tahminini düşürdü.

Olumsuz hava şartları nedeniyle Minneapolis'te buğday fiyatları 8 yıldan fazla sürenin, Chicago'da 2 ayın en yüksek seviyesine çıktı.

Chicago **Borsası**nda Eylül vadeli buğday yüzde 2 artışla bushel başına 7,06 dolar, Eylül vadeli Minneapolis buğdayı yüzde 2.9 artışla bushel başına 9.43 dolar oldu. Çin'in Dalian Emtia Borsasında Eylül vadeli soya fasulyesi yüzde 0.4 düşerek ton başına 5,918 Yuan'a geriledi.

Eylül vadeli mısır yüzde 1.7 düşerek 2,530 yuan/ton oldu.

Normalleşme gıda fiyatlarını düşürür mü?

Salgın dönemindeki belirsizlik ve kuraklık birçok tarımsal emtia üreticisi ülkenin, ihracat kısıtlamasına gitmesine yol açtı. Pandemi koşulların normalleşmesi ile artacak küresel ticaret, enflasyon sepetinde ağırlığı yüksek olan gıda fiyatlarının düşmesine yol açabilir.

Uzun bayram tatilinin sonuna geldik. Uluslararası piyasalar bu süreçte COVID-19 salgınının yeniden hızlanmasının yarattığı endişeler nedeniyle dalgalı bir seyir izledi. 15 Temmuz'da 34.987 puandan kapanan New York Borsası'nda Dow Jones Endeksi, 19 Temmuz'da 33.742 puana kadar indi. Yani iki işlem gününde Dow Jones'ta yüzde 3.5'i aşan kayıplar yaşandı. Ancak bu düşüşün ardından gelen alımlarla Çarşamba günü 34.800'e çıkan Dow Jones, kayıplarının büyük bölümünü telafi etti. 16 ve 19 Temmuz'da yarım gün işlemlerin olduğu Borsa İstanbul yurtdışında kayıpların yaşandığı günlere denk geldi ve kısa işlem günlerini satış baskısıyla tamamladı.

FED ve enflasyon yakından izlenecek

Tatil dönüşü piyasaları yine yoğun bir gündem bekliyor. Pandeminin seyri, ABD Merkez Bankası'nın (Fed) 13 yılın zirvesine çıkan enflasyon rakamları sonrasında hem faiz artırımına hem de tahvil geri alımında azaltıma gidip gitmeyeceğini takip edecek. Yurtiçinde de ana gündem maddelerinin başında enflasyon geliyor. Haziran ayında yıllık yüzde 17.53'e yükselen enflasyonun, elektrik ve doğalgaz zamlarının fiyatlar üzerinde etkisinin görüleceği temmuzda ne olacağı yakından izlenecek.

Ekonomistler zamların temmuz enflasyonuna 1 puan civarı etki yapmasını bekliyor. Peki, temmuz enflasyonunun ardından nasıl bir seyir izlenecek?

Son açıklanan rakamların ardından yapılan yorumların büyük bölümünde karamsar görüşlerin ağırlıkta olduğu görülüyor. Ancak bardağın o kadar da boş olmadığını düşünüyorum. Salgın dönemindeki belirsizlik ve kuraklık nedeniyle azalan rekolte, birçok tarımsal emtia üreticisi ülkenin ihracat kısıtlamasına gitmesine yol açmış, bu durum tarımsal emtia fiyatlarının yükselmesine neden olmuştu.

Salgın önlemlerinin gevşetilmesi ve koşulların normalleşmesi ile küresel ticaretin ivmelenmesi orta vadede arz kısıtlarının da azalmasına ve enflasyon sepetinde ağırlığı yüksek olan gıda fiyatlarının düşmesine yol açabilecek. Ayrıca Türkiye'nin en büyük ihracat pazarı olan Avrupa Birliği, Euro Bölgesi için hem bu yıl hem de 2022 için büyüme tahminlerini yükseltti. Bu da Türkiye'nin ihracat gelirlerine olumlu etki yapacak bir diğer gelişme.

Mevduatta uzun vade düşünülebilir

Haziran ayında beklentilerin üzerinde gelen enflasyon rakamları ve temmuz rakamlarına ilişkin beklentilerle Merkez Bankası'nın faiz indirimine yönelik tahminler şu aşamada ötelenmiş gözüküyor. Piyasalarda beklenti faiz indirimlerinin yılın son aylarında olabileceği yönünde. Küresel anlamda pandemi nedeniyle yeni kapanmaların olmaması ve ülkelerin gıda ihracatlarına getirdikleri kısıtlamaları gevşetmeleri halinde düşüşe geçecek gıda fiyatları içerisinde de enflasyon üzerindeki baskıları azaltabilir. Dolayısıyla yüzde 18-19 seviyelerindeki mevduat faizleri ileriki aylar için de cazip kalabilir. Bu nedenle olası faiz indirimlerinin getiri kaybı yaratmaması için mevcut faizlerden 6 ve daha üzeri vadelerde mevduat yapılabilir.

Gıda enflasyonu önlemleri için ülkelerin aldığı kararlar

Rusya: 2019 yılında küresel buğday ihracatının yüzde 18.4'ünü gerçekleştiren Rusya, 15 Şubat-30 Haziran 2021 dönemi için buğday ihracatına kota sınırlaması ve ilave vergi getirdi.

Arjantin: Kuraklığa bağlı rekolte azaldı, soya ve mısır başta olmak üzere üretim düştü. 2020 Aralık sonundan 28 Şubat 2021 tarihine kadar mısır ihracatını durdurdu. Arjantin 2019 yılında küresel mısır ihracatının yüzde 17.1'ini yaptı.

Endonezya, Tayland, Vietnam: Artan küresel gıda fiyatlarından faydalanmak isteyen bu üretici ülkeler ekim desteklerini artırmayı planlıyorlar. Ayrıca özellikle pirinçte yurtiçi talebin karşılanamayacağı bir durum olursa ihracat yasakları uygulayabileceklerini belirttiler. 3 ülke, 2019 yılının da toplam ihracatının yüzde 27.5'ini gerçekleştirdi.

26.07.2021

Çin, Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri: 2020 yaz aylarından itibaren kendilerini korumaya almak için gıda stoku (özellikle hububat) yaptılar. Ocak 2021 itibariyle Çin, 15 aylık yurtiçi talebi karşılayabilecek buğday stokuna sahip.

Cezayir, Kazakistan, Güney Afrika: Çeşitli gıda ürünlerine ihracat sınırlandırması getirdiler.

Angola ve Türkmenistan: Salgının başından beri sağlamaya başladıkları gıda ithalatı finansman desteğini halen sürdürüyorlar.

Gübre maliyeti yüzde 45 arttı! Çiftçiler alternatif gübrelere geçti

Türkiye İstatistik Kurumu'nun verilerine göre gübre maliyetinin yüzde 45 artmasıyla zor duruma düşen çiftçiler alternatif gübre kullanımına geçmeye başladı.

Üreticiler, Şanlıurfa'da sulandırılmış hayvan gübresi kullanmaya başladı. Hilvan Ziraat Odası Başkanı Hikmet İpar, "**Bunun gelişmesiyle çiftçilerimiz daha ucuz gübreye kavuşmuş olacaklar. En iyi tarafı da kimyasal gübrelere göre verim artışına sebep olacak**" ifadelerini kullandı.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) mayıs ayına ilişkin tarımsal girdi fiyat verilerini açıklamıştı. Yıllık en fazla artış gösteren tarımsal girdi ürünleri arasında yüzde 45 oranla gübre yer aldı. Üreticiler de en yüksek girdi fiyatları arasında gübrenin geldiğini ifade ediyor.

Şanlıurfa Hilvan Ziraat Odası Başkanı Hikmet İpar ise gübre fiyatlarındaki artış nedeniyle alternatif yöntemlere yöneldiklerini belirterek, şöyle konuştu:

"GÜBREDEKİ ARTIŞ DAHA FAZLA"

"Hayvansal gübrenin sulandırılmış şekliyle tarlaya verilmesi şeklindedir. Bu gübreye neden ihtiyaç duyuyoruz? Son zamanlarda özellikle TÜİK'in belirlediği oranlara göre,

26.07.2021

gübre fiyatları sözde yüzde 49 dolaylarında bir artış göstermiştir. Ancak bu, çiftçi tarafından iki mislisi olarak hissedilmektedir.

"ALTERNATİF GÜBRE KULLANMAYA MECBUR KALDILAR"

Arkamda gördüğünüz gübreleme sistemi çiftçilerimizi buna yönlendirmek zorunda. Hem gübreden daha ucuz hayvancılığı da ilerleteceği için çiftçilerimiz tarafından gübrenin pahalı olması sebebiyle alternatif gübreleme sistemine dönmek mecburiyetinde kalmışlardır. Bu gübremiz, üç çeşit hayvansal gübreden oluşmaktadır. Küçükbaş hayvan büyükbaş hayvan, kuş gübresiyle fermente ettiğimiz gübre çeşididir. Bunun gelişmesiyle çiftçilerimiz daha ucuz gübreye kavuşmuş olacaklardır. Bunu en iyi tarafı da kimyasal gübrelere göre daha verim artışına sebep olacaktır."

İhracata 'gençlik aşısı' vurulacak

Markalı ihracatı ve ihracattaki katma değeri artırmak amacıyla haziran ayında Marka Konseyi'ni hayata geçiren TİM, şimdi de genç ihracatçıları bir araya getirecek. Türkiye'nin önemli şirketlerinin temsilcileri olan gençlerden yeni bir TİM oluşturulacak.

İhracatta sürdürülebilirliği sağlamaya çalışan Türkiye İhracatçıları Meclisi (TİM) bu kapsamda yeni oluşumlar kuruyor. Markalı ihracatı ve ihracattaki katma değeri artırmak amacıyla haziran ayında Marka Konseyi'ni hayata geçiren TİM, şimdi de genç ihracatçıları bir araya getirecek. TİM'e bağlı genel sekreterlikler tarafından önerilen yaklaşık 100 kişi, 6 Temmuz'da TİM Başkanı İsmail Gülle ile video konferansta bir araya gelerek ilk toplantısını gerçekleştirdi. Türkiye'nin birçok noktasında yer alan genç ihracatçıları, kurulması planlanan "Genç TİM" in faaliyet alanları hakkında fikir alışverişinde bulundular. Genç TİM'in faaliyet alanları ve yönetim kurulunun belirlenmesi için birkaç toplantı daha yapılacak. İlk etapta 19-40 yaş arası isimlerin yer aldığı toplantıda süreç içerisinde değişimlerin olabileceği tahmin ediliyor.

Yönetim kurulu için yakınıni önerenler var

İlk yapılan toplantıda; eski Ev ve Mutfak Eşyaları Sanayicileri ve İhracatçıları Derneği (EVSİD) Başkanı Burak Önder, Çevkur Genel Müdürü Mustafa Selçuk Çevik, Orka Holding Global Pazarlama Direktörü Kübra Orakçioğlu Kazan, Dosso Dossi Fashion Show Yönetim Kurulu Üyesi Barış Eraslan, Reis Gıda Yönetim Kurulu Üyesi Işıl Yılmaz Reis Yorgun, Group Sagun Yönetim Kurulu Üyesi Nazlıcan Sagun gibi isimler yer aldı.

Edindiğimiz bilgilere göre, yapılan çalışma ihracatçılar nezdinde heyecan yaratırken, birçok önemli ihracatçının kendi yakınlarını bu oluşuma önerdiği konuşuluyor. Önerilen isimlerin sayıca fazla olması, TİM'i yönetim kurulu listesi için şimdiden zor durumda bıraktığı dile getiriliyor.

İhracat, gençler için popüler faaliyet olacak

Genç TİM'in nihai amacı; gençlere ihracatı sevdirmek ve mevcut ihracat rakamlarını geliştirecekleri seçenekler sunmak olacak. Toplantıda yer alan genç isimlerin temsil ettiği şirketlerin birçoğu nesillerdir ihracatla uğraşiyor. Geleceğin ihracatını garanti altına almak isteyen TİM, Genç TİM'i bir tecrübe aktarım merkezi olarak da değerlendirmek istiyor. Şirketlerin ihracat kültürünü edinmiş ve tecrübe kazanmış isimler, karşılaştıkları zorlukları henüz yolun başındaki gençlere aktararak ışık tutacaklar. "İhracatla Yükselen Türkiye" hedefiyle çalışmalarını yürüten TİM, bu hedefi gençlerle sürdürülebilir kılmak istiyor.

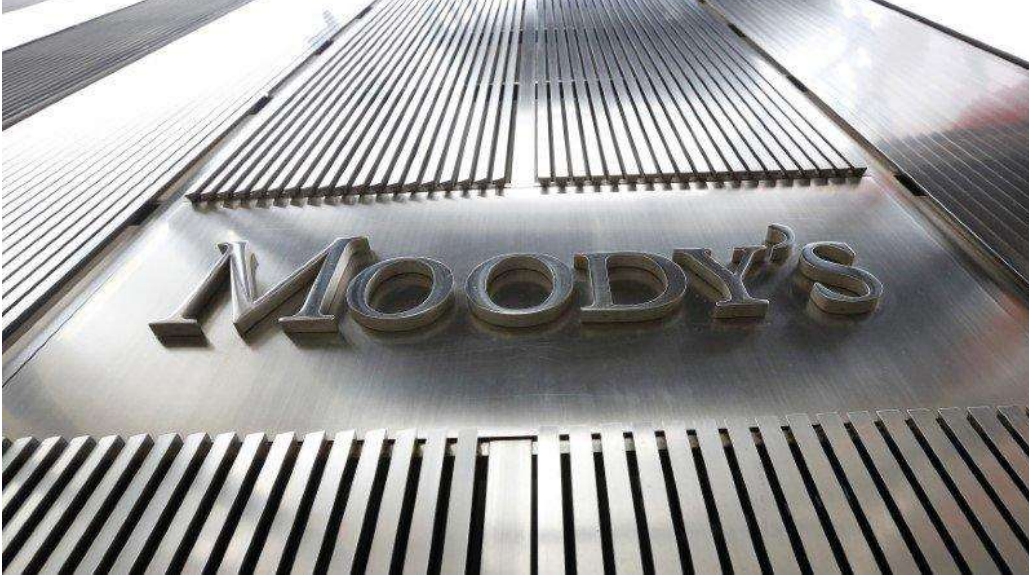
Bunun için ihracatın gençler arasında popüler bir faaliyet haline gelmesi gerektiğini düşünen TİM, yalnızca üreten ve tüketen değil, ürettiğini markalaştırarak, ürünlerine ve hizmetlerine katma değer katan ve dünyaya ihraç eden bir gençlik oluşturmak için katkı sağlayacak.

Genç TİM ile neler yapılacak?

- İhracatın sürdürülebilirliğinin sağlanması
- Geleceğin ihracat ehli genç neslinin yetiştirilmesi
- Genç ihracatçı sayısının artırılması
- İş dünyasında genç girişimciliğinin geliştirilmesi
- Gençlere yönelik ulusal ve uluslararası muadil kuruluşlarla iş birlikleri kurmaya yönelik çalışmalar yapılması

Moodys'ten Nijerya, Türkiye ve Kolombiya uyarısı

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's, gelişen ülke bankalarının varlık risklerine ilişkin rapor yayınladı.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's, gelişen ülke bankalarının varlık risklerine ilişkin rapor yayınladı.

Kuruluşun 20 Temmuz'da açıklanan bir rapora dayandırdığı bugün tarihli özet değerlendirmede, gelişen ülke bankalarının varlık riski trendlerinin farklılıklar göstermesinin beklendiği belirtildi.

Foreks'in aktardığı değerlendirmede özellikle son dönemde bazı gelişen ülkelerin yeniden artan vaka sayıları ile karşı karşı oldukları ortamda bazı ülkelerde ise toparlanmanın devam ettiğinin altı çizildi.

RİSK ARTIŞINDA NİJERYA İLK SIRADA, TÜRKİYE İKİNCİ

Raporda, varlık risklerinin en fazla artması beklenen gelişen ülke Nijerya olarak gösterilirken bu ülkeyi Türkiye ve Kolombiya'nın izlemesinin beklendiği vurgulandı.

Moody's, regülasyon gevşetme tedbirlerinin kaldırılmasının sorunlu kredileri 2021 sonuna kadar Nijerya'da 300, Kolombiya'da 130, Türkiye'de ise 100 baz puan artıracığını tahmin etti. Yavaşlayan kredi büyümesi ile artan yeniden yapılandırmaların Türkiye'deki hesaplamaları etkilemesinin beklendiğini belirtti.

TESK Genel Başkanı Palandöken esnaf için "can suyu kredisi" talep etti

Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK) Genel Başkanı Bendevi Palandöken, COVID-19 salgını sürecinden etkilenen esnaf ve sanatkarların yeniden ayağa kaldırılması için faizsiz ve uzun vadeli can suyu kredisi talebinde bulundu.

Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK) Genel Başkanı Bendevi Palandöken, yazılı açıklamasında, salgın kısıtlamalarının kaldırılmasıyla esnaf ve sanatkarların ekonomiye yeniden kazandırılması gerektiğini bildirdi.

Çarkların dönmesi için esnaf ve sanatkarların ayağa kaldırılması gerektiğine işaret eden Palandöken, "Salgının cefasını en çok çeken kesim olan esnaf ve sanatkarlarımızın biriken borçlarını ödeyebilmesi için sıfır faizli, 6 ay geri ödemesiz ve uzun vadeli can suyu kredisi verilmeli." ifadesini kullandı.

Palandöken, esnafa yönelik son can suyu kredisinin 13 yıl önce verildiğini anımsatırken, şunları kaydetti:

"Özellikle faaliyetleri tamamen durdurulan esnafımızın sıfır faizli krediden yararlanmasının önü açılmalı. Kısıtlamalar nedeniyle kahvehane, kiraathane, çay ocağı, kantinci, kırtasiyeci gibi çok sayıda esnafımız büyük sıkıntı yaşadı. Şimdi bu sıkıntılı sektörlerdeki esnafımız yapılandırmaya rağmen birikmiş borçlarını, SSK ve Bağ-Kur primlerini ödeyemiyor. Esnafımızın birikmiş borçlarını kapatması için can suyu kredisi olmazsa olmaz. Esnafa sağlanan her türlü desteğin ekonominin çarklarını döndürdüğü ve piyasaya olumlu yansıdığı unutulmamalı."

Kılıçdaroğlu'ndan bomba iddia. Avrupa İkinci Rüşvet Paketi hazırlığı içinde

CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu, Türkiye'ye gelen sığınmacılarla ilgili olarak Avrupa'nın ikinci bir 'Rüşvet Paketi' hazırlığı içinde olduğunu iddia etti...

CHP Genel Başkanı **Kemal Kılıçdaroğlu**, sosyal medya hesabından Türkiye'ye gelen sığınmacılarla ilgili videolu bir açıklama yaptı.

"BİR DAHA ASLA..."

Kılıçdaroğlu paylaşımında **"Yeni göçmen dalgalarını misafir etmemiz için Avrupa'nın "İkinci Rüşvet Paketi" hazırlığı içinde olduğunu duyuyoruz. Bir daha asla"** ifadelerini kullandı.

Kemal Kılıçdaroğlu
@kilicdarogluk

...

Yeni göçmen dalgalarını misafir etmemiz için Avrupa'nın "İkinci Rüşvet Paketi" hazırlığı içinde olduğunu duyuyoruz. Bir daha asla!

Kapalı Maraş gerginliği had safhada! Rumlardan Türklere çirkin tehdit

Güney Kıbrıs Rum Yönetimi lideri Anastasiadis, Kapalı Maraş'ın bir kısmının daha açılması ile ilgili adıma karşılık Kıbrıslı Türkleri pasaportlarını iptal etmekle tehdit etti.

Cumhurbaşkanı ve AK Parti Genel Başkanı Erdoğan'ın, 20 Temmuz Barış ve Özgürlük Bayramı ziyareti sırasında Kapalı Maraş ile ilgili açılım kararını duyurması ile birlikte Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nden (GKRY), Kıbrıslı Türklere yönelik tehdit açıklaması geldi.

GKRY Lideri Nikos Anastasiadis yaptığı basın açıklamasında, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin (KKTC) Kapalı Maraş'ın bir kısmının daha açılmasına yönelik adımına karşılık Kıbrıslı Türklere yönelik önlemler almayı düşündüklerini belirtti.

Bu önlemlerin başında da KKTC Cumhurbaşkanı Ersin Tatar başta olmak üzere Kıbrıs Cumhuriyeti'ni tanımayanların ve ayrı devlet olduklarını savunanların pasaportlarını geri almak olduğunu bildiren Anastasiadis, bu önlemlerin anayasa ve Yeşil Hat Tüzüğü'ne uygun olması için çalışma başlattıklarını ve ellerinde kapsamlı bir isim listesi olduğunu belirtti.

“KIBRIS CUMHURİYETİ PASAPORTUNA SAHİP OLAMAZLAR”

Ayrıca kendisine yöneltilen, **“KKTC ile GKRY arasındaki kapıları kısıtlamaktan mı söz ediyorsunuz?”** sorusuna olumsuz cevap veren Anastasiadis, Kıbrıs Cumhuriyeti'ni tanımayanların seyahat belgelerini geri almaktan söz ettiğini kaydetti. Anastasiadis, **“Seyahat belgelerini geri almaktan söz ediyorum. Kıbrıs Cumhuriyeti'ni tanımayan ve kendi devleti olduğunu iddia eden biri Kıbrıs Cumhuriyeti pasaportuna sahip olamaz”** dedi.

Ayrıca Rum basını tarafından kendisine yöneltilen, yaptığı açıklaması ile Cumhurbaşkanı Tatar'ı mı kast ettiği sorularını cevaplayan Anastasiadis, **“Yalnız onu değil. Kapsamlı bir isim listesi var”** ifadelerini kullandı.

“SORGULAMAK İSTEYENLER MAHKEMEYE GİTSİN”

Karara ilişkin bazı önlemler düşündüklerini ve bu önlemlerin anayasa ile Yeşil Hat Tüzüğü protokolüyle uyumlu olmasını istediklerini belirten Anastasiadis, **“Bazı önlemler benimsenebileceğini düşünüyorum. Sorgulamak isteyenler de mahkemeye gitsin”** ifadelerini kullandı.

Daha sonra kendisine yöneltilen, **“Mahkemeye başvursunlar derken, etkilenenleri mi kast ediyorsunuz?”** sorusunu yanıtlayan Anastasiadis, **“Elbette. Eylemimizin yasadışı olduğunu düşünürlerse mahkemeye başvursunlar”** diye konuştu.

Fotoğraf

Alaattin AKTAŞ

Uzun bir tatil sonrası ekonomi ağırlıklı bir Türkiye fotoğrafı:

- ✓ **Bugünlerde işsizlik sandığımızın çok üstünde çünkü biz hala mayıs tablosunu görüyoruz. Bugünün gerçeğiyle ancak eylülde yüzleşeceğiz.**
- ✓ **Birkaç aya kalmaz TÜFE ile ÜFE farkı kapanmaya başlar; ama nasıl?**
- ✓ **Merkez Bankası ağustosta faiz indirmeye niyetlenirse dövizde neler olur neler...**
- ✓ **Memura, işçiye, emekliye, esnafa para yok, uçak inmeyen havaalanına var.**

Uzun bir tatilini geride bıraktık. Hayat tabii ki aktı ama sanki biraz biçim değiştirerek... Günlük sorunlardan biraz uzaklaşır gibi olduk, o sorunları sanki biraz unuttuk, belki unutuyor gibi olmak da işimize geldi.

Yaşadığımız gerçekler var, bir de dayatılan gündem. Bunlara bir bakalım istedik. Adeta kuşbakışı...

Geniş kitleler hiç kuşku yok ki yoğun bir geçim zorluğu çekiyor. Zaten var olan ekonomik zorluklar, pandemi sürecinde iyice belirginleşti, adeta kök saldı. Daha önce kendini iyi kötü idare edebilen kesimler bile sıkıntı yaşamaya başladı.

Gerçek gündemimiz bu ama bir de yaşamamız arzulanan, önümüze getirilen gündem var. Oyalanalım istiyorlar belki de. Oyalanmaya dünden razı olanlar da yok değil gerçi ya...

EKONOMİDEKİ GÖRÜNÜM NASIL?

Önce gelin ekonomideki tabloya kısaca bir göz atalım:

İşsizlik: Resmi işsiz sayımız 4.5 milyon dolayında. Aydan aya artı eksi birkaç yüz binlik oynamalar oluyor. Aslında buna görünür işsiz demek daha doğru. TÜİK'in atıl

işgücü oranı olarak tanımladığı, bir anlamda geniş işsizliği gösteren oran yüzde 27 düzeyinde. Yani gerçekte 100 kişiden en az 27'si işsiz. Gençlerde ve üniversite mezunu olanlarda işsizlik çok dramatik boyutlara varıyor. Toplam sayı da tabii ki önemli ama birey olarak gençlerin yaşadığı sıkıntı inanılmaz boyutlarda. Atama bekleyen binlerce öğretmenin kafası karışık; Cumhurbaşkanı Erdoğan "İhtiyaç yok" derken, Milli Eğitim Bakanı Selçuk "İhtiyaç var ama para yok" diye açıklama yapıyor. Peki çözüm; işte o konuda kimse bir şey söylemiyor.

İşsizlikle ilgili veriler mayıs ayına ait. Asıl kızılcı kıyamet temmuzda koptu da bunu henüz istatistiklere yansımış olarak görmedik. Temmuz verileri eylülde açıklanacak. İşçi çıkarmak pandemi yüzünden bir süre yasaklanmıştı. İşte bu yasak temmuzla birlikte kalktı. Bundan dolayı işsiz sayısı ne kadar artmıştır, bunu eylülde göreceğiz.

Enflasyon: Haziran sonu itibarıyla yıllık TÜFE yüzde 17.53, Yİ-ÜFE ise yüzde 42.89 artmış durumda. İki endeks arasında şimdiye kadar hiç böylesine fark oluşmamıştı. Bu fark böyle devam etmeyecek. Makas bir şekilde kapanacak. Hep vurguladığımız gibi kapanma ya Yİ-ÜFE'nin gerilemesi sayesinde olacak ya da TÜFE'deki artışın hızlanması. Yİ-ÜFE'den bire bir olmamakla birlikte TÜFE'ye birkaç aylık gecikmeyle bir yansıma gerçekleşeceğine göre beklenmesi gereken TÜFE'deki artışın biraz daha hız kazanacağı. Yani yıllık yüzde 17'leri arayabiliriz.

Vatandaşın bu oranların gerçeği yansıtmadığı yolundaki itirazı apayrı bir konu.

Bir yanda Enflasyon, bir yanda işsizlik... Tek başlarına bile rahatsız edici iki kavram. Hele bir de bir araya geldiler mi!

Döviz: Dolar yaklaşık ilk yedi aylık dönemde TL'ye karşı yüzde 16, euro yüzde 12 değer kazandı. (Dikkat, bu oranlar TL'nin değer kaybı değil!) Bu oranlar yedi ay için bile çok, kaldı ki ilk altı aydaki oran daha yüksekti ya da baz olarak geçen yıl sonu değil de bu yılın şubat ayı alınsa oran daha da yüksek çıkacaktı. Yani biz TL'nin değer kaybı kadar, yaşanan hızlı dalgalanmanın sancısını da çekiyoruz.

TL'nin temmuz ayındaki değer kazanımı da özellikle turizm sayesinde bollaşan dövizden kaynaklandı. Bunu birkaç ay daha yaşarız, sonra eski günlere dönme durumu var. Çünkü döviz arzını artıracak ne doğrudan yatırım girişi söz konusu, ne portföy yatırımı.

Bir de vatandaşın dövizden TL'ye döneceği umudumuz vardı. Umut olarak kaldı, kimsenin döviz hesabını bozdurup TL'ye geçtiği yok.

Faiz: Merkez Bankası'nın politika faizi piyasadaki mevduat faizinin temel belirleyicisi. Politika faizi son beş aydır yüzde 19 düzeyinde. Yani marttan ağustosa kadar. Ağustosta değişikliğe gidilir mi, bilemeyiz. Olur ya, değişiklik aşağı yönde yapılırsa neti yıllık Enflasyon civarında olan ve şu durumda bile reel kazanç sağlamayan TL

26.07.2021

mevduatın faizi daha da aşağı incek ve “ters dolarizasyon” beklerken, “tam dolarizasyon” gerçekleştirilmiş olacak demektir.

Vatandaşın iki günde bir “Faiz indirilecek” denilirken neler yaşanacağını okuyamadığını sanmak... Sonra niye dövize hücum ediliyor, niye dövizden vazgeçilmiyor diye hayret etmek...

VER GARANTİYİ ÖDE DOLARLARI; AL DOLARLARI SAĞLA GÜVENLİĞİ!

Ekonomide ilk akla gelen sıkıntıları, zorlukları özetlemeye çalıştık. Bir tarafta geniş kitleler böylesine zorluklar yaşarken ve bu kitlelere destek olacak kaynak bulunamazken, kamu özel işbirliği projeleri adı verilen ucube uygulamayla üç beş şirkete sağlanan desteklere ne demeli... Listesi geçenlerde paylaşıldı; verilen garantinin yüzde 5 kadarı ancak gerçekleşen projeler var. Hatta ve hatta hiç uçak inmeyen havaalanları var.

Bu garantilere imza atanlar, oralara kaç uçak ineceğini, o köprülerden kaç araç geçebileceğini yanlış hesapladılarsa fena, yok doğru hesaplayıp böyle imza atmayı uygun görmüşlerse daha da fena.

Türkiye gelecek yıllarını ipotek altına alıyor ve ne yazık ki geniş kitleler cebinden para çıkmadığını sanmaya devam ediyor.

Hadi bu parasal ve farkına varılmayan ya da varılmak istenmeyen bir yük. Çok daha önemli başka konular da var.

Türkiye yine sınırda şehitler verdi, o ülkelerin askerlik çağındaki vatandaşları ise Türkiye’de adeta keyif yapmaya devam etti. Hak mı bu, Türk gencine, Türk askerine reva mı?

Afganistan’dan konvoy halinde geliyorlar. Göz göre göre! Önlem yok, dur diyen yok! Biz de masraflarımızın bir kısmı karşılanırsa askerimizi Kabil havaalanının güvenliğini sağlamak için Afganistan’a yollayacağız. Nasıl olsa Taliban’la anlaşmamız kolay olur!

MARAŞ, KANAL VE DOĞALGAZ

Ülke iş, aş diye kıvranırken, evladı askerde ve sınırda olanların yüreği pır pır ederken biz Maraş’ı açıyoruz. Nasıl bir yarar bekliyoruz acaba bundan, iç siyasete malzeme olmasından başka.

Bugünlerde unutulmuş iki önemli konu var, onları da biz hatırlatalım.

Sahi ne oldu İstanbul Kanalı, şimdilik unuttuk mu yine?

Ya da Karadeniz’de bulduğumuz doğalgaz yatağında durum ne, şunun şurasında iki yıl kaldı bu doğalgazın evlerimize ulaşmasına, yanar hale gelmesine...

Yüzde 2 öde, 8 avantajı kap!

Abdullah TOLU

Hani bir bilmece var ya, “**Çarşıdan aldım bir tane, eve geldim bin tane!**” diye. İşte, yazımıza konu olan düzenlemede böyle bir şey! Yüzde 2 vergi ödeyerek, 8 avantaj kazanabiliyorsunuz.

Bunda şaşırarak bir şey yok, şu anda yıl sonuna kadar geçerli böyle bir uygulama var. Kapsama giren şirketlerin yıl sonuna kadar söz konusu düzenlemeden yararlanarak, ciddi vergisel avantajlar elde etmeleri mümkün. Hem de hiçbir risk almadan, üstelik tamamen yasal.

Konu tam olarak ne ile ilgili?

Konu, bir defaya mahsus yüzde 2 oranında özel bir vergi ödenmesi karşılığında işletmeye kayıtlı taşınmaz ve ATİK'lerin (amortismanına tabi iktisadi kıymet) yeniden değerlendirilmesi ile ilgili (**VUK Geçici Mad. 31/7, 530 Sıra No.lu VUK Genel Tebliği**).

Yeniden değerlendirme düzenlemesi zaten yürürlükte değil mi?

Maalesef, yeniden değerlendirme müessesesi yürürlükte değil. Neden mi? Çünkü, 1984 yılından itibaren taşınmaz ve ATİK'lerin değerinin yükseltilmesini (güncellenmesini) sağlayan “**Yeniden Değerleme Müessesesi**”, 2003 yılında “**Enflasyon Düzeltmesi**”ne geçişle beraber yürürlükten kaldırıldı. Yani, 2003 yılından bu yana işletmeye dahil iktisadi kıymetler için yeniden değerlendirme yapılamıyor. **Enflasyon düzeltmesi ise**, 2003 ve 2004 yılları için yapıldı, sonraki yıllarda ise aranılan şartlar oluşmadığı için yapılamadı. Yani, şirketler 17 yıldır yeniden değerlendirme ve enflasyon düzeltmesi yapamıyor.

Yeni düzenlemeyle tam olarak ne getirildi?

Yeni düzenlemeyle; 9 Haziran 2021 tarihi itibarıyla yasal defter kayıtlarında yer alan taşınmazlar ile ATİK'lerin kayıtlı değerlerinin, Yİ-ÜFE değişim oranı esas alınarak yeniden değerlemeye tabi tutulmak suretiyle yükseltilmesine imkan sağlandı. Ancak, sat – kirala - geri al işlemine veya kira sertifikası ihracına konu edilen taşınmaz ve ATİK'ler ile bu taşınmaz ve ATİK'lerin alım, satım ve inşaa işleri ile devamlı olarak

uğraşanların bu amaçla aktiflerinde kayıtlı bulunan emtia niteliğindeki iktisadi kıymetler, yeniden değerlemenin kapsamı dışında bırakıldı. Yani, bunlar için yeniden değerlendirme yapılması mümkün bulunmuyor. İşletmelerin kiraya verdikleri taşınmazlar emtia niteliğinde bulunmadığından, yeniden değerlemeye tabi tutulabiliyor. Ayrıca, yeniden değerlemeye tabi tutulacak taşınmazların amortismanına tabi iktisadi kıymet mahiyetinde olma zorunluluğu olmadığından, boş arazi ve arsaların da yeniden değerlemeye tabi tutulması mümkün bulunuyor.

Burada inşaat şirketlerinin durumu biraz özellik taşıyor. İnşaat yapılmak üzere satın alınan arsalar sanılanın aksine emtia niteliğinde bulunmuyor. Satın alınan arsa veya arazi üzerine doğrudan inşaat yapılmıyor, öncelikle yapılacak inşaatla ilgili geliştirme (imar vb.) işlemleri yapılıyor. Bu süreç duruma göre 1 ila 3 yıl arasında değişiyor. Bu süreçte söz konusu arazi ve arsalar, muhasebesel olarak "**Duran Varlıklar**" grubunda 250 Arazi ve Arsa Hesabı'nda izleniyor. Maliye tarafından yayınlanan Tebliğde, bu arsa ve araziler için yeniden değerlendirme yapıp yapılmayacağı konusunda bir açıklama bulunmuyor (**530 Sıra No.lu VUK Genel Tebliği**). Bize göre, söz konusu arsa ve araziler için henüz emtia niteliğinde bulunmamaları nedeniyle yeniden değerlendirme yapılması mümkün bulunuyor. **İnşaat sektörü, Maliye'nin kısa süre içerisinde bu konuya açıklık getirmesini bekliyor.**

Yeniden değerlemeden kimler yararlanabiliyor?

Yeniden değerlendirme uygulamasından, tam mükellefiyete tabi ve **bilanço esasına göre defter tutan** kolektif, adi komandit ve adi şirketler de dâhil olmak üzere ferdi işletme sahibi gelir vergisi mükellefleri ile kurumlar vergisi mükellefleri yararlanabiliyor. Ancak, **dar mükellefiyet esasında vergilendirilen mükellefler, işletme hesabı (zirai işletme hesabı dâhil) esasına göre defter tutan mükellefler, serbest meslek kazanç defteri tutan serbest meslek erbabı mükellefler, finans ve bankacılık sektöründe faaliyet gösteren mükellefler, sigorta ve reasürans şirketleri, emeklilik şirketleri ve emeklilik yatırım fonları, münhasıran sürekli olarak işlenmiş altın, gümüş alım-satımı ve imali ile iştigal eden mükellefler, VUK uyarınca kendilerine kayıtlarını Türk para birimi dışında başka bir para birimiyle tutmalarına izin verilen mükellefler** yeniden değerlendirme uygulamasından yararlanamıyor.

Yeni düzenleme iş dünyasının ihtiyacını tam olarak karşılamadı

17 yıldır yeniden değerlendirme ve enflasyon düzeltilmesi yapılamaması, özellikle taşınmazların şirketteki kayıtlı değerleri ile piyasa satış fiyatları arasında korkunç bir uçuruma neden oldu. Taşınmazların kayıtlı değeri, maalesef piyasa satış fiyatının çok ama çok altında kaldı. **Aslında yapılacak şey belli: Bilançolardaki taşınmazların kayıtlı değerlerinin piyasa satış fiyatlarına yükseltilmesi.** İş dünyasının beklentisi de, işte tam olarak bu, "**taşınmazların gerçek rayiç değerleriyle bilançolarda yer almasının sağlanması**".

Bunun için özel bir yasal düzenlemeye ihtiyaç vardı. Söz konusu yasal düzenleme 7326 sayılı Kanunla (9 Haziran 2021 tarihli Resmi Gazete) yapıldı, ancak **yapılan düzenleme iş dünyasının ihtiyacını tam olarak karşılamadı**. Düzenleme, bu şekliyle özellikle taşınmazların kayıtlı değerlerini piyasa satış fiyatlarına yaklaştırmaktan oldukça uzak. Bu fırsat kaçırılmasa ve kayıtlı değerler piyasa fiyatlarına yükseltirse daha iyi olurdu. Bize göre, yine **büyük bir fırsat kaçırıldı, bilanço barışı tam olarak sağlanamadı**.

Yeni düzenleme yine de çok avantajlı, yararlanmakta fayda var

Kayıtlı değerleri tam olarak piyasa rayiç fiyatlarına yükseltmese de, yine de, yeni düzenlemeden yararlanılarak taşınmaz ve diğer iktisadi kıymetlerin kayıtlı değerlerinin olabildiği kadar yükseltilmesi gerektiği görüşündeyiz. Her şeye rağmen bu yeni düzenlemeyi çok değerli ve önemli bir kazanım olarak görüyoruz. Yeniden değerlendirilmesi; bankalar veya diğer kredi kuruluşları nezdinde şirket bilanço aktiflerinin güçlendirilmesi, kredibilitesinin artırılması, kısa süre içerisinde satışı yapılacak taşınmazların defter değerlerinin yükseltilerek, satıştan doğan kazancın ve ödenecek vergi tutarının azaltılması yönlerinden büyük önem taşıyor. Ayrıca, düzenlemenin, yeniden değerlemeye bağlı olarak oluşan ve öz kaynaklar arasında gösterilecek olan değer artışı nedeniyle örtülü sermaye ve finansman gider kısıtlamasından kaynaklanan KKEG'yi azaltması bakımından da işletmelere büyük katkı sağlayacağı son derece açık.

Yüzde 2 vergi ödeyerek, 8 ciddi avantaj sağlanabilir mi?

Evet, işletmeye kayıtlı taşınmaz ve diğer ATİK'leri yeniden değerlemeye tabi tutup, oluşacak değer farkı üzerinden yüzde 2 vergi ödeyerek, 8 ciddi avantaj sağlamak mümkün!..

Bu avantajlar neler mi? İşte sağlanacak avantajlar:

1- Yeni değer üzerinden amortisman ayırma avantajı

Taşınmazlarını ve ATİK'lerini yeniden değerlemeye tabi tutanlar, yeniden değerlendirilme sonrasında bulunan yeni değerler (artırılmış yeni değerler) üzerinden amortisman ayıracaklar. Değerleme ne kadar erken yapılırsa, amortismanı gider yazmanın avantajı o kadar erken kullanılabilir. Bu, işletmelere ileriye doğru gider yaratma açısından büyük bir avantaj sağlayacak.

Ayrıca, amortisman süresi bu yıl dolmak üzere olan taşınmaz ve ATİK'leri olan işletmeler için yeniden değerlendirilme daha da bir cazip. Çünkü, yeniden değerlendirilme işlemi taşınmaz ve ATİK'lerin değerini artırdığı için, amortisman süresi iktisadi kıymetin kalan ömrüne göre belirlenecek, yani son yıl değer artış tutarı kadar amortisman ayrılabilir. Amortismanlarını doğrudan gider yazan işletmeler için bulunmaz bir fırsat.

2- Satışta, yeni değerlerin maliyet bedeli olarak dikkate alınabilme avantajı

İşletme kayıtlarında yer alan taşınmaz ve ATİK'lerin kayıtlı bedelleri, yeniden değerlendirilme yapılmak suretiyle artırılıyor. Bu şekilde hesaplanan yeni değerler, söz konusu iktisadi kıymetlerin yeni maliyet bedeli olarak kabul ediliyor ve satışta bu yeni değerler dikkate alınıyor. Dolayısıyla, satış bedeli ile değerlendirilmiş yeni maliyet bedeli arasındaki satış karı daraltılarak azaltılmış oluyor, bu şekilde enflasyonun neden olduğu fiktif karların vergilendirilmesi de bir ölçüde önlenmiş oluyor.

3- Satış kazancına dahil edilmeme ve vergilendirilmeme avantajı

Yeniden değerlemeye tabi tutulan taşınmaz ve diğer iktisadi kıymetlerin satılması veya herhangi bir şekilde elden çıkarılması halinde, pasifte özel fon hesabında gösterilen değer artışı tutarları, satış kazancına dâhil edilmiyor (gelir yazılmıyor) ve vergilendirilmiyor. Söz konusu tutar, kayıtlarda fon hesabında kalmaya ve izlenmeye devam ediyor. Yeniden değerlemeye tabi tutulan iktisadi kıymetlerin elden çıkarılmasından önce enflasyon düzeltmesi yapılmasına ilişkin şartların oluşması halinde, pasifte özel bir fon hesabında tutulan değer artışı tutarları öz sermayeden düşülmek suretiyle, fon hesabının sermayeye eklenmesi halinde ise, bu tutar sermaye hesabından düşülerek enflasyon düzeltmesi yapılacaktır.

4- Vergisiz olarak sermayeye eklenme avantajı

Bilançonun pasif kısmında özel bir fon hesabında gösterilen değer artışı tutarının, istenildiği zaman vergisiz olarak sermayeye ilave edilmesi mümkün bulunuyor.

5- İşletmeden çekilmesi halinde, geriye dönük vergilendirme yapılmama avantajı

Bilançonun pasif kısmında özel fon hesabında gösterilen değer artışı tutarının sermayeye ilave edilme dışında herhangi bir şekilde başka bir hesaba nakledildiği veya işletmeden çekildiği durumda, başka bir hesaba nakledilen veya işletmeden çekilen tutarlar, değerlendirme işleminin yapıldığı dönem kazancı ile ilişkilendirilmeksizin, başka bir hesaba nakledildiği veya işletmeden çekildiği dönemde gelir veya kurumlar vergisine tabi tutuluyor. Tasfiye halinde de bu şekilde işlem yapılıyor.

6- Devir, bölünme ve tür değiştirme durumlarında işletmeden çekilmiş sayılmama avantajı

Devir, bölünme ve tür değiştirme hallerinde, fon hesabında yer alan tutarlar işletmeden çekilmiş veya başka bir hesaba nakledilmiş sayılmıyor ve vergilendirme yapılmıyor. Söz konusu fon hesabının tamamen veya kısmen devrolunduğu şirketler için de düzenlemedeki şartlar aynen geçerli bulunuyor.

7- Teknik iflastan kurtulma avantajı

Türk Ticaret Kanunu'nun 376. maddesi uyarınca, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının üçte ikisini zarar sebebiyle kaybeden şirketler, işletmelerine kayıtlı taşınmaz ve diğer iktisadi kıymetlerini yeniden değerlendirme suretiyle, öz kaynaklarını artırarak, teknik iflastan kurtulabilirler.

8- Örtülü sermaye ve finansman gider kısıtlamasından kaynaklanan KKEG'yi azaltma avantajı

Mevcut uygulamada, örtülü sermayeye isabet eden borçlanma faizleri ile yabancı kaynakları öz kaynaklarını aşan işletmelerin yabancı kaynaklara ilişkin katlandıkları finansman giderlerinin bir kısmı, kurumlar vergisine esas mali karın tespitinde dikkate alınamıyor, kanunen kabul edilmeyen gider (KKEG) olarak dikkate alınıyor.

Taşınmazlarını ve diğer iktisadi kıymetlerini bu düzenlemeye göre yeniden değerleyen çok sayıda şirket, oluşan değer artışları nedeniyle finansman gider kısıtlaması ve örtülü sermaye kapsamından çıkabilecek. Yani, düzenlemenin, yeniden değerlemeye bağlı olarak oluşan ve öz kaynaklar arasında gösterilecek olan değer artışı nedeniyle örtülü sermaye ve finansman gider kısıtlamasından kaynaklanan KKEG'yi azaltması bakımından da işletmelere büyük katkı sağlayacak. Bu da son ciddi bir avantaj.

Yeniden değerlendirme 31 Aralık 2021 tarihine kadar yapılabilir

Yeniden değerlendirme işlemi, 9 Haziran 2021 tarihi itibarıyla yasal defter kayıtlarında yer alan taşınmazlar ile ATİK'ler için **31 Aralık 2021** tarihine kadar yapılabilir.

Değer artışı üzerinden yüzde 2 vergi ödenecek

Yeniden değerlendirme sonucu oluşan değer artışı üzerinden hesaplanan yüzde 2 vergi, yeniden değerlendirme işleminin yapıldığı tarihi izleyen ayın son günü akşamına kadar gelir veya kurumlar vergisi yönünden bağlı olunan vergi dairesine beyan edilip, peşin veya üç eşit taksitte (ilk taksiti beyanname verme süresi içinde, izleyen taksitler sırasıyla beyanname verme süresini takip eden ikinci ve dördüncü ayda olmak üzere) ödenebiliyor. Ödenen vergi, gelir ve kurumlar vergisinden mahsup edilemiyor, gider olarak dikkate alınamıyor. Beyanın zamanında yapılmaması ya da tahakkuk eden yüzde 2 verginin süresinde ödenmemesi halinde, değerlendirme işleminden faydalanılamıyor, faydalanılmışsa iptal ediliyor.

Sonuç olarak, yüzde 2 oranında özel bir vergi ödenerek, bu 8 avantajın sağlanması mümkün bulunuyor. Yeniden değerlendirme zorunlu değil, isteğe bağlı. Sağladığı avantajlar dikkate alındığında, kapsama giren herkesin bu düzenlemeden yararlanmasında fayda var!..

Abdulkadir Selvi

2023 seçimlerinde HDP'ye biçilen rol

26 Temmuz 2021

2023 seçimlerinde dikkatle izlenmesi gereken siyasi partilerden biri de HDP.

HDP'nin üçüncü bir ittifak mı oluşturacağı yoksa Millet İttifakı'nın cumhurbaşkanı adayına mı destek vereceği sorusu, seçimin kaderi açısından belirleyici olacak.

O nedenle HDP Eş Genel Başkanı Pervin Buldan'ın 2023 seçimlerine yönelik değerlendirmelerini dikkatle takip ediyorum. Siyaset yapıcılarının da Buldan'a kulak vermesi gerektiğine inanıyorum.

HDP'DEN İLK UYARI

Pervin Buldan kısa bir süre önce, Millet İttifakı'na, "Günah bizden gitti" anlamında bir mesaj göndermişti. Ardından da 2023 seçimlerinde beklentiniz gerçekleşmezse kimse bizden bilmesin diye bir çıkış yapmıştı.

Pervin Buldan, "İstanbul seçimlerinde İzmir, Ankara, Mersin, Antalya seçimlerinde desteklediğimiz Demokratik Güç Birlikleri elbette ki önemliydi. Ancak bundan sonraki süreçlerde hiç kimse bizden aynı tavrı beklemesin. Aynı tavrı göstermeyeceğimizi herkes artık bilsin ve bilmelidir" demişti.

MİLLET İTTİFAKI'NA UYARI

Uyarıları pek anlaşılmamış olmalı ki Pervin Buldan ikinci açıklamasının dozunu yükseltti.

"Millet İttifakı'ndan size herhangi bir katılım çağrısı oldu mu?" sorusuna, "Ne onlardan böyle bir çağrı geldi, ne bizde böyle bir heves var. Buna ihtiyacımız da yok. Parlamento seçimlerinde yüzde 10 seçim barajı gibi bir sorunumuz yok" diye karşılık verdi.

BİRLİKTE FOTOĞRAF BİLE VERMİYORLAR

Millet İttifakı'ndan HDP'ye bırakın resmi çağrı yapmayı, birlikte fotoğraf bile vermiyorlar. HDP Eş Genel başkanı Mithat Sancar'ın CHP'yi ziyaretinde Kılıçdaroğlu ortak basın açıklaması yapmadı. Sancar'la birlikte fotoğraf vermedi. Oysa Ali Babacan, Ahmet Davutoğlu ve Temel Karamollaoğlu ile görüşmeden sonra Kılıçdaroğlu pek mutlu ve mesut fotoğraflar çekmişti.

AKŞENER-HDP GERİLİMİ

İYİ Parti ise HDP'nin görüşme talebine yanıt bile vermedi. HDP'yi PKK'nın siyasi uzantısı olarak gördüklerini ifade eden İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener, "HDP seçimlere ayrı bir parti olarak girmeli" demişti.

Yerel seçimlerde HDP, batıda aday çıkarmayarak Millet İttifakı'na destek vermişti. HDP'nin desteğiyle muhalefet İstanbul başta olmak üzere Ankara, Adana ve Antalya'da seçimleri kazanmıştı.

ÜÇÜNCÜ İTTİFAK

2023 seçimlerinde ise HDP'nin Türkiye İşçi Partisi başta olmak üzere sol bileşenlerle üçüncü bir ittifak oluşturması öngörülüyor. Seçim barajı sorunu olmayan HDP'nin seçimlere ayrı girerek, AK Parti'ye gidebilecek Kürt oylarını engellemesi öngörülüyor.

HDP Eş Genel Başkanı Pervin buldan ise muhalefete yeni bir ittifak modeli önerdi. Buldan, "Mevcut Cumhurbaşkanlığı yerine bu ülkeyi en demokratik şekilde kim yönetecekse, ama bunun içerisinde bizim de olacağımız, HDP'nin temsilcilerinin de olacağı yeni bir yönetime ihtiyaç var. Eğer bir güç birliği olacaksa tekrar, bunun içerisinde elbette HDP'nin, Kürtlerin de temsilcilerinin olacağı yeni bir şeye ihtiyaç var" dedi.

HDP MODELİ

Bu yeni şey ne?

Daha önce Selahattin Demirtaş'ın açıklayıp sonra işi espiye vurduğu, Pervin Buldan'ın ise silüetini gösterdiği bir model bu.

Bunun için

- 1-** HDP Millet İttifakı'na girmeyecek.
- 2-** HDP'nin etrafında üçüncü ittifak kurulacak. Böylece Kürt oylarının Erdoğan'a gitmesi önlenecek.
- 3-** Bunun karşılığı olarak HDP'ye yönetimde temsil imkânı sunulacak.

PÜF NOKTASI

Bu işin püf noktası ise HDP'nin cumhurbaşkanı adayı göstermemesi olacak. Erdoğan'ın karşısındaki adayı destekleyecek olan HDP; seçim kazanıldığı takdirde yönetimde temsil edilerek ödülünü alacak.

ROL PAYLAŞIMI

HDP'ye biçilen bir rol var. Rol paylaşımı yapılmış, Pervin Buldan onun zeminini hazırlıyor. Buna kimi "İstanbul modeli" diyor kimi "Ekrem İmamoğlu Cumhurbaşkanı adayı, HDP yönetime" formülü olarak tanımlıyor.

ERDOĞAN'IN KARADENİZ GEZİSİ

YUKARIDAKİ başlığı görüp Erdoğan zaten hep sahadaydı diyeceğinizi biliyorum ama Cumhurbaşkanı Erdoğan, ağustos ayının ilk haftası Karadeniz turuna çıkıyor.

Cumhurbaşkanı bir süredir AK Partilileri "Sahaya çıkıp, vatandaşın ayağına gidin. Gönüllere girin" diye uyarıyordu. Hatta son toplantıda, "Ankara'da oturmayın. Millete gidin. Kapı kapı dolaşın, yaptıklarımızı anlatın" diye uyarmıştı. Erdoğan'ın bu yönde sayısız uyarısı var.

Kendisi de Zonguldak'tan başlayıp Hatay, Diyarbakır ve Erzurum'da halkla bir araya gelmişti. Erdoğan hem Diyarbakır'da hem de Trabzon'da aynı ilgiyi görebilen bir lider. Erdoğan gittiği her ilde mutlaka gençlerle bir araya gelmeye özen gösteriyor. Erdoğan sahaya çıkınca siyasetin havası da değişmeye başladı.

Erdoğan'ın gezileri hakkında konuştuğum tecrübeli bir politikacı, "Cumhurbaşkanı sadece gittiği yerleri etkilemiyor. Halkla doğrudan temas kurunca kendisi de etkileniyor. Sahadaki gerçekleri daha net görmesini sağlıyor. Erdoğan hem sahayı etkiliyor hem de sahadan etkileniyor" dedi.

Yerinde bir tespit.

ESPRİLİ BAŞKANLAR

Hatay Büyükşehir Belediye Başkanı Lütfü Savaş'ın muhalefetin cumhurbaşkanı adayı konusunda yaptığı değerlendirme gündeme oturmuştu. Lütfü Savaş iktidarın iddiasını iktidar sözcülerinden daha güzel, daha anlaşılabilir ve daha net bir şekilde özetlediği için çok ilgi görmüştü.

Lütfü Savaş katıldığı HRT Akdeniz Televizyonu'nda, gazetecilerin muhalefetin cumhurbaşkanı adayının nasıl belirleneceği yönündeki soruya, "Cumhurbaşkanı adayı sadece başarı, sadece birikimle olmuyor. Ulusal ve uluslararası karar vericilerin işaret edeceği bir insanı aday yapacaklar" diye yanıt veriyordu.

ESPRİ YAPMIŞ

Lütfü Savaş'ın ismi muhtemel cumhurbaşkanı adayları arasında geçtiği için bu sözlerini bir sitem olarak değerlendirebiliriz. Hataylılara yönelik olarak, bizi yapmazlar, uluslararası güçler kimi işaret ederse onu aday gösterirler diye şikâyet olarak görebiliriz. Hatta Türkiye gerçeklerine uygun bir yorum olarak bakabiliriz. Ancak muhalefetten tepki gelince Lütfü Savaş, "Espri yaptım" diye kendini savunmuş.

DEMİRTAŞ ESPRİLERİ

Geçmişte HDP Eş genel başkanı Selahattin Demirtaş'ın, 2023 seçimlerinde Millet İttifakı ile birlikte hareket etmeleri karşılığında kendilerine bir cumhurbaşkanı yardımcılığı ve iki bakanlık verileceği yönündeki sözlerini aktarmıştım.

Demirtaş başta sözlerini inkar etti ama İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, TRT'deki yayında bunun belgesi olduğunu açıklayınca geri adım atmak zorunda kaldı. "Daha önce Pervin Buldan ve Mithat Sancar geldiğinde bu konu açıldı ve espri yaptık. Ben 'Hadi bakalım iktidara ortak olup bakanlık da alırsınız ama size İçişleri Bakanlığı'nı vermezler' diyerek espri yaptım" dedi.

İYİ Kİ VARSINIZ...

Selahattin Demirtaş önce inkar etti ama sonra işi espriye vurdu demiyorum.

İyi ki böyle esprili siyasetçilerimiz var diyor, başka bir şey de demiyorum.

Ya ne diyorum? İyi ki varsınız diyorum. Sizin esprileriniz olmasa bizim bu tezgâhlardan haberimiz olmayacaktı diyorum.

26.07.2021

Murat AĞIREL

Yolun sonuna geldik

26 Temmuz 2021 Pazartesi

Ne bekliyorduk ki?

Ben Çukurova çocuğuyum. Bizim oralarda elinizden tohum yanlışlıkla toprağa düşse hemen yeşeriverir idi. Çocukluğumda hep duyardım dağ taş su diye...

Görüyoruz. Kuraklık söz konusu artık... Tuz Gölü'ndeki flamingoların üreme alanına gelen su damarının kesilmesi neticesinde yüzlerce yavru öldü.

Konya'da tarım yapılamıyor. Konya adeta kurumuş.

Bu konu hakkında uzman kişilerden olan tarım yazarı Ali Ekber Yıldırım ile kendi YouTube kanalında bir röportaj yaptım. Bu yayında önemli olan kısımları sizlere aktarmak zorundayım.

Zira bu konuya çok çok önem veriyorum...

Ülkemizde bulunan su kaynakları hızla yok oluyor. İlgililer de aynı sizin benim gibi izliyor. Tasarruf söz konusu olduğunda ise akla hemen üç şehir geliyor. İstanbul, Ankara, İzmir... Aslında sorun sadece bu büyükşehirlerde değil. Su tasarrufu denince de hemen kamu spotları ile dışinizi fırçalarken suyu kapatın, bulaşık yıkamak için durulamadan makineye koyun, çamaşırınız çok kirli değilse makineye koymayın gibi yayınlar yapılıyor. Tamamı evsel tüketim ve tasarruf ile ilgili.

Bunlar tabii ki önemli. Ancak DSİ (Devlet Su İşleri) verilerine göre Türkiye'de 112 milyar metreküp suyun yüzde 77'si tarımda kullanılıyor. Bu yüzde 77 ilk sulamanın da yüzde 70'lik kısmı vahşi veya salma sulama yöntemi ile kullanılıyor. Sadece yüzde 10'luk bir kısım sadece damlama yöntemi kullanılarak yapılıyor. Asıl tasarruf burada yapılmalı.

Meteoroloji Genel Müdürlüğü dönem dönem kuraklık haritası paylaşıyor. Paylaşılan iki harita var. Biri meteorolojik kuraklık haritası diğeri ise tarımsal kuraklık haritası... Artvin'den Zonguldak'a kadar olan çok ince bir çizgi ile ayrılmış kısım hariç Türkiye'nin her tarafı kuraklık yaşıyor. Yağış miktarının yüzde 40-70 oranında azalması söz konusu.

Tarımsal kuraklık ise; Türkiye'deki tarımsal alanların yarısından fazlası 42 ilde tarımsal kuraklık yaşanıyor. Güneydoğu Anadolu Bölgesi, Doğu Anadolu bölgesinin

bir kısmı ve İç Anadolu Bölgesi. Bu bölgeler neden önemli? Türkiye'nin buğday üretiminin yarısının üretildiği yerler burası.

Yine arpa, bakliyat üretiminin yapıldığı yerler. Arpa dediğiniz zaman hayvan sektörünü de etkiliyor. Burada üretim olmayınca ne oluyor?

Toprak Mahsulleri Ofisi her ay buğday, arpa ithalatı yapmak zorunda kalıyorlar. Bu miktarlar inanılmaz derecede artmaya başladı. Öyle ki iki buçuk haftada 1,5 milyon tonluk arpa ithalatı yapıldı.

Biz su zengini bir ülke değiliz ancak zengin bir ülke gibi harcıyoruz. Hâlbuki su zengini ülkeler bile bizim gibi vahşi sulamaya izin vermiyor. Milyarlarca dolar ödeyerek yaptığımız barajlardaki suyun yarısı toprağa ulaşana kadar buharlaşıyor.

Mesela GAP'a 32 milyar dolar yatırım yapıldı. Enerji yatırımlarının neredeyse yüzde 90'ı tamamlandı. Ancak sulama yatırımlarının henüz yüzde 25'i tamamlanmış durumda. Yani burada dahi tarıma gereken yatırımın yapılmadığı, rantın öncelikli olduğu görülüyor.

Bu sene Aydın valiliği sezon başında çiftçilere barajlarda su az olduğu için iki defa su verebileceğini bildirdi. **"Önleminizi alın"** dedi.

Bakın Konya'da yer altı sularının kaçak şekilde kullanılması nedeni ile oluşan obrukları ve kuraklığı konuşuyoruz.

Aydın valiliği **"kendi olanaklarınız ile kuyu kazın biz bir şey yapmayacağız"** dedi. Çiftçiler kendi imkanları ile maliyetleri karşılayarak kuyuları açtılar. Kuyuların açıldığı alan jeotermal olduğu için kuyulardan sıcak su çıkmaya başladı. Çıkan suyu tarlada kullanamıyorsun. Dolayısı ile Aydın Ovası'ndaki çiftçiler bu sene pamuk yerine daha az su isteyen ayçiçeği gibi ürünlere yöneldi.

Önümüzdeki yıllarda bunu sadece Aydın'da değil çok yerde yaşayacağız.

Çiftçilere verilen destek ne? Dekar başına 100 TL'ye varan destekler olacak. 20 mi, 30 mu belli değil. Kayıtlı değilsen hepten yandın.

Bunların tamamı yanlış politikaların sonucu... Suyun az olduğu yerde çok su isteyen ürünleri ektirirseniz sonuçlarına katlanırsınız.

Çözüm belli ve basit.

Su potansiyelimizin ve kaynaklarımızın ortaya konup ciddi bir planlama ile uygun ürünleri ektirmemiz gerekiyor. Bütüncül bir politika ile tamamının planlamasının yapılması gerekiyor. Tarımda atılacak her adımda su politikası oluşturulmalı. Suyu önemsemeyen hiçbir politika başarıya ulaşamaz.

Sulu tarım verimliliği artırıyor evet ama suyu verimli kullanmak çok çok önemli. Suyu açık sistemle değil kapalı sistemle götürmemiz gerekiyor. Var olan suyu açık sistemle götürünce suyun yarısı buharlaşıyor. Aslında ciddi çalışmalar var ancak çiftçi ile buluşamıyor.

26.07.2021

Dünyada fındığın yüzde 65-70'ini Türkiye üretiyor. İhracatın yüzde 70-80'ini Türkiye yapıyor ama fındığın fiyatını Türkiye belirleyemiyor.

Neden? En büyük alıcı İtalyan firması...

Bunlar Türkiye'deki fındığı ucuz alabilmek için çalışmalar yapıyorlar. Türkiye'deki firmalar onlarla rekabet etmek yerine isteklerini kabul ediyorlar. Henüz hasat yapılmadan fındığı satıyorlar ve daha sonra iç piyasaya dönüp bu sene fındık çok gibi sebepler ile fiyatın ucuz olmasını sağlıyorlar.

Fındığı üreten biziz, ihracat yapan biziz ama fiyatı başkası belirliyor. Şimdilik üreten biziz, bahçeye bakan biziz, toplayan biziz, her şeyini karışlayan biziz ama parayı kazanan başkası yani yabancı.

Koca ülke bir firmanın mevsimlik işçisi gibi çalışıyor.

Fındığımızın en büyük alıcısı İtalyan şirket geldi en büyük ihracatçı firmayı satın aldı. Şimdi de üretimde de söz sahibi olmak istiyor. Birtakım projeler gündeme getirildi. Bu gerçekleşirse eğer **fındığın ağacı Türkiye'de olacak ancak sahibi İtalyan firma olacak.**

Türkiye acilen yağmur hasadı ile ilgili çalışmaları yapmalı ve kuraklığa karşı önemleri somut şekilde almalı. Yoksa ileride çok daha büyük sorunlar bizleri bekleyecek.

Geç kalıyoruz. Yolun sonuna geldik.

İbrahim Kahveci

Türkiye yapısal çöküşte!

Zenginlik görece bir kavramdır.

Dünya Bankası verilerine göre ABD 1960 yılında 543,3 milyar dolar olan GSYH'sını 1980 yılında 2 trilyon 857,3 milyar dolara yükseltti. Yaklaşık 20 yıllık sürede büyüme oranı %426. Japonya ise 44,3 milyar dolardan 1 trilyon 105,3 milyar dolara %2287'lik bir büyüme ile çıkarttı. İşte bu dönemde ABD 1 büyürken Japonya 5 büyümüş oldu.

Bakın 1980 yılında Japonya hala ABD'nin yüzde 38,7'si büyüklüğünde ama 1960 yılında bu oran yüzde 8,15'miş.

Mesela 1960 yılında İngiltere 73,2 milyar dolar GSYH ile 44.3 milyar dolar GSYH büyüklüğüne sahip Japonya'dan daha büyükmüş. Ama 1980 yılında artık Japonya bu sefer 1.105 milyar dolar GSYH ile 565 milyar dolarlık İngiltere'nin önüne geçmiş. Hatta İngiltere %672 büyüme oranı ile ABD'den bile hızlı büyümüş ama Japonya'nın gerisinde kalmış.

Büyüme ve gelirin kalitesi elbette önemlidir. Mesela bazı kısa dönemlerde artan gelir artışı aslında yıkıcı büyümedir. Mesela 94 büyümesi 2000 büyümesi böyledir. Ama asıl mesele orta dönemde zayıflatan büyümedir: Ve buna örnek ise 2010-2015 büyümeleridir. Yabancı sermaye şişkinliği ile reel olmayan bir büyüme gösterdik.

Bütün bunların dışında ana meselemize gelelim.

2002-2020 büyüme serüvenine.

21 Temmuz günü "Dünya Zenginleşti Biz İse Seyrettik" başlıklı yazıda Kişi Başına Gelir üzerinden verileri aktardık. Dünya Bankası verilerine dayanılarak bu sefer GSYH üzerinden aynı konuya devam edelim.

2002-2020 arasında Türkiye GSYH büyüklüğünü 240,2 milyar dolardan %200 artışla 720,1 milyar dolara yükseltti.

26.07.2021

Mesela bizden daha büyük olan Hindistan ise 514,9 milyar dolardan 2 trilyon 623 milyar dolara ulaştı. Türkiye %200 büyürken, Hindistan %410 büyüdü. 2002 yılında Hindistan bizden 2,14 kat daha büyük ekonomiye sahipken, 2020 yılında bu fark 3,64 kata yükselmiş.

Rusya ise 345,5 milyar dolardan %330 büyüme ile 1 trilyon 483,5 milyar dolara çıkmış. Rusya ile ekonomik farkımız 1,44 kattan 2,06 kata yükselmiş.

Endonezya ise 195,6 milyar dolardan %441 büyüme ile 1 trilyon 058,4 milyar dolara çıkmış. 2002 yılında Endonezya bizim yüzde 81,4'ümüz kadar bir ekonomiye sahipken, geriden gelip bizim yüzde 147,0'miz gibi bir ekonomik büyüklüğe ulaşmış.

Suudi Arabistan 189,6 milyar dolardan %270 büyüme ile 700,1 milyar dolara ulaşmış. S. Arabistan ise bizim yüzde 79'umuz olan ekonomik büyüklüğünü bizim yüzde 97,2'imize çıkarmış. Ve G-20 listesinde şu anda 19. sıraya düşmüş olan ülkemizin 20. sıraya düşmemesi için S. Arabistan'ın bizi geçmemesi gerekiyor.

Not: Türkiye tarihinde karanlık dönemlerde dünya sıralamasında 19. sıraya düşerken, başarılı dönemlerinde de 16. sıraya yükselmiş. Ve şu anda 20. sıraya düşmemek için uğraşıyoruz.

Şimdi sıkı durun:

9 Afrika ülkesi;

Burkina Faso, Mali, Zambia, Senegal, Uganda, Angola, Tanzania, Gana, Kenya...

Bu ülkelerin toplam GSYH büyüklüğü 2002 yılında sadece 73 milyar 682 milyon dolar. Ve bugün: Yani 2020 yılında bu ülkelerin GSYH büyüklüğü artık 412 milyar 280 milyon dolar.

Bu ne demek?

Bu ülkeler 2002 yılında (Muhteşem AK Parti öncesi batmış Türkiye) ülkemizin yüzde 30,7'si bir ekonomik büyüklüğe sahiptiler. Artık bu 9 Afrika ülkesinin ekonomik büyüklüğü -muhteşem asrın iktidarımız sayesinde- Türkiye'nin yüzde 57,3'üne ulaşmış oldular.

Aradan geçen 18 yılda;

Türkiye %200 büyürken bu 9 Afrika ülkesi tam %460 büyüme göstermişler.

26.07.2021

Sizce kim sınıf atladı? Kim çağ değiştirdi? Kim asrın büyümesini gösterdi?

Afrika ülkelerinin dahi yüzde 400'ün üzerinde büyüdüğü dönemde Türkiye bunun yarısında kalmış.

Bangladeř!

Muhteşem Türkiye, ülkenin kaderi ile AK Parti'nin kaderinin birleřtięi Türkiye... 2002-2020 arasında %200 büyüyor.

Bangladeř ise aynı dönemde GSYH'sını 54,7 milyar dolardan 324,2 milyar dolara yükseltiyor.

Bangladeř'in büyüme oranı %492,5. Ya da Türkiye'nin büyüme oranının iki katından daha fazla..

AK Parti öncesi Bangladeř Türkiye'nin yüzde 23'ü kadar bir ekonomiye sahipmiř; ama şimdi Türkiye'nin yüzde 45,0'ine geldiler.

Kim fark atıyor? Görece kim büyüyor? Kim asrın başarısını yakalamış? Kim Milletine kalıcı bir refah sağlamış?

Ama köprü yaptık... Ama yol yaptık...

Aslında Türkiye'de yapısal gerileme, yapısal çöküş çoktan başlamış.

Bu gidişle 20 yıl sonra Türkiye 1,4 trilyon \$ gelire ulaşabilir. Ama S. Arabistan 1,9 trilyon dolar ile bizi çoktan geçer. Tayland bizi yakalar, Nijerya 1,5 trilyon dolar ile bizi geçer, Bangladeř bile 1,6 trilyon dolar ile bizden daha zengin duruma gelir. Vietnam 1,8 trilyon dolar ile S. Arabistan'ı izler.

Nasıl çöktüğümüzü ve emsallerimize göre gerilediğimizi şimdi anladınız mı? Yapısal çöküş yavaş olur ve kimse anlamaz. Ama oransal olarak geriler durursunuz. Tam da bugün Türkiye'nin yaşadığı gibi.

Oğuz Demir

Unutmamalıyım!

Temmuz ayının da sonuna geldik. Neredeyse on güne yakın bir kısmı tatil ile geçen bu ay sona erdiğinde 2021 yılının yedi aylık sürecini tamamlamış olacağız. Her ne kadar iklim değişikliği nedeniyle şimdiden önümüzdeki sonbahar aylarının da sıcak geçeceğini tahmin etsek de yaz aylarının da üçte ikilik kısmı geride kalmış olacak.

Bazen bu tip dönemlerde tatil ve sıcaklığın yarattığı rehavet nedeniyle sanki geçmiş hiç yaşanmamış gibi olabiliyor. Ancak son yedi ayda hatta ondan öncesinde yaşadıklarımızı asla unutmamalıyız. Hele konu ekonomi ise hep aklımızın bir kenarında kalmalı yaşananlar. Ancak o zaman yanlışlardan ders çıkarıp, doğruları yapmaya başlayabiliriz.

Bu yedi aylık süreçte neyi ya da neleri unutmamalıyız?

Mesela haziran ayı başına kadar kısmi ve tam kapanma önlemleriyle evde kalmak zorunda olduğumuzu unutmamız lazım. Salgının hepimizin hayatında yarattığı kayıpları, hasarları hep aklımızda tutmamız gerekiyor. Sağlık endişesi, ekonomik endişeler derken aşı tedarikinin gecikmesi nedeniyle sağlık ve geçim arasında sıkıştırıldığımızı unutmamalıyız.

Bu dönemde birkaç müteahhit şirkete milyarlarca lira ödeme yapılırken koca ülkenin bütçesinden binlerce esnafa, milyonlarca yoksula on-on beş milyar TL'nin dışında bir destek ayrılmadığını hatırlamamızda tutmalıyız. Bu dönemde salgın yayılırken siyasetçilerin özellikle de iktidar partisinin kongrelerine ara vermeden salonlarda lebalep toplantılar yaptığını unutmamalıyız.

Zaten enflasyon altında ezilen milyonlarca çalışanın işsizlik tehlikesiyle karşı karşıya kaldığı bir dönemde günlük 50 TL'lik ücretsiz izin uygulamasına mahkum edildiğini unutmamalıyız. Temmuz ayı geldiğinde artık her şey normaleşti, kısa çalışma ödeneği ve nakdi destek ücreti uygulaması sona erdiğini aklımızda tutmalıyız. Milyonlarca insanın o günden itibaren önümüzdeki dönemde işini kaybetme riski ile karşı karşıya kaldığını bilmeliyiz.

Aşılamanın hızlandığı Haziran ayı başından bu yana doğru düzgün bir kampanya yapılmadığını hatırlamalıyız. Hala Türkiye'de milyonlarca insanın aşından uzak

durduğunu, bu sürecin tersine çevrilmesi için atılması gereken adımların atılmadığını aklımızdan çıkarmamalıyız.

Temmuz ayı itibariyle sanki salgın bitmiş gibi bir yol haritası çizildiğini, dört binlere kadar gerilemiş günlük vaka sayılarının koşa koşa yirmi binlere gittiğini görmeliyiz.

Başta Rusya olmak üzere Türkiye'ye daha fazla turist gelsin diye sınırlarımızı gelene geçene hala açık tuttuğumuzu hatırlamalıyız. Bu dönemde vatandaş eve hapsedilirken, bu ülkeyi gezmeye gelen turistlerin bizden çok daha fazla bu ülkeye sahip olduğunu gördüğümüzü unutmamalıyız. Yaşanan ekonomik krize çözüm bulamayanların turizme el bağlamak durumunda kaldığını, hatta öyle ki sektör çalışanlarına "ben aşılandım" maskesi dağıtmaktan kamuoyu baskısı ile vazgeçtiğini hatırlamalıyız.

Daha burada sıralayabileceğim onlarca olay var. Onları da siz ekleyin...

Ancak bir tanesi var ki onu ayrıca yazmadan geçmek mümkün değil.

Kasım ayı başında değişen ekonomi yönetiminde en önemli adım TCMB'deki yönetim anlayışı değişikliği idi. TCMB Başkanı Murat Uysal görevden alınıp, yerine Naci Ağbal atanmıştı. Ağbal yönetimindeki TCMB'nin uzun zaman sonra ilk kez dünyanın gerçeklerine uygun bir politikanın işaretlerini vermeye başlamıştı. Kasım ayında 8,50'nin üzerine gören Dolar/TL yılbaşında 7,40'lara sonrasında ise 6,90'lara kadar gevşemişti. Sonrasında neden olduğunu anlamadığımız (!) bir şekilde Ağbal bir gecede görevden alındı.

Aradan geçen dört ayda hem enflasyon yükselmeye devam etti, hem faiz yüksek kaldı hem de TL'nin değer kaybı sürdü.

İmkansız başardık anlayacağınız.

Bir gecelik kararların bedelini yine biz ödedik. Bu bedeli niye ödediğimizi dahi anlamadan ödedik hem de.

Her ne olursa olsun bu da aklımızda kalsın. Bunu da unutmayalım!

Bu yaz sıcağında, bu tatil rehabetinde dahi unutmayalım!